

I go Pogo

Pogo? Mikä se on? Onko se lintu vai kala? Opossumi... Mikä ihme on opossumi? Eläin, sanoo biologi. Pogo on siis eläin. Sarjakuvaeläin, jos tarkkoja ollaan. Mutta millainen eläin ja millaisessa sarjakuvassa? Kaukoranta & Kemppinen kertoo seuraavaa: "Amerikkalaiseen sarjakuvaan tuli hyvin paljon uutta hyvää 1950-luvun taitteessa. ... tulivat uudet suuret koomiset sarjat, jotka vertautuvat sarjakuvan alkuaikojen kultaan. Näitä hienouksia olivat Walt Kellyn POGO, Charles Chulzin Tenavat, Mel Lazaruksen Miss Peach, Mort Walkerin Masi..."

Viimeistään tässä pitäisi mielenkiinnon herätä. Pogo samassa kategoriassa maailmanmenestyksen Tenavat ja Masi kanssa? Miksei Pogoa sitten tunneta meillä? Jälleen pieni sitaatti Kaukoranta & Kemppisestä ja asia selviää (vai selviääkö?): "Sen kääntäminen olisi miltei yhtä vaikeaa kuin Crazy Katin, ja käännettynäkään sarja edellyttäisi Yhdysvaltain olosuhteiden ja sisäpolitiikan tuntemusta."

Nuorena poikana 70-luvulla ensimmäistä kertaa Sarjakuvateosta lukiessani olisinkin ilmeisesti ohittanut Pogon olankohautuksella, ellei kyseinen opus olisi kuvituspuolellaan kunnostautunut (kokonaista kymmenen ruutua Pogoa...). Kellyn piirroksissa ihastutti sujuva siiveltimen jälki, joka kruunasi hahmojen sympaattisen pyöreiden. Liekö syynä tiedostamaton lapsuuden aikainen Disney-perimäni, en tiedä, mutta olen oitis myyty. Kun kuvaan vielä lisätään huilunkuriset tekstaustavat puhekuplissa, ja omituinen englannin kieli, tiesi, että tätä täytyi saada lisää.

Olin juuri selviytymässä kovimmasta Asterix-kuumeestani, ja Pogo tuntui sopivalta jatkolta. Olihan Asterixissäkin konstatitu erilaisilla puhe-tyyleillä (Egyptiläisen kukon hieroglyfi-kieunta...). Myös hahmoissa oli samankaltaisuutta: päätähdet pieniä, pyöreitä ja sympattisia. Molemmissa seikkaili myös elävästä elämästä napattuja hahmoja. Siispä Po-goilemaan...

Ensimmäisen Pogo-kirjani

AYE ~ aren't they BEAUTIES?
 FOR ~ his CANDIDATURE
 ~~~~ EMBLAZONED ~~~~
 I GO
 POGO!

COPR.
1952
WALT
KELLY.

P.T. Bridgeport puhuu Pogo-napeista.

kanssa painiskelin viikkoja. Kieli tuotti kouluenglannille ni tuskaa, samoin rönsyilevä juoni. Mutta painiskelu kannatti. Vähän kerrassaan Pogon maailma alkoi hahmottua, ja Georgian murteen merkillisyydetkin selvisivät. Kaukoranta & Kempainen edellytti Pogon lukijalta USA:n olosuhteiden ja sisäpolitiikan tuntemusta. Minulla näitä oli John Wayne-elokuvien verran. Ja silti pidin lukemastani. Luulin jopa ymmärtäväni, missä oiti nauraa (stripin loppu tietenkin...).

Pogoa voi lukea monella eri tavalla. Niin kuin Aku Ankkaakin. Omituisena eläinsarjakuvana, lapsellisena huumorina tai poliittisena satiirina. Pogossa on politiikkaa kahdelakin tasolla. On sisäpoliittista ja yleismaailmallista. Sisäpoliittiset senaattorivit-

sit eivät välttämättä avaudu suomalaiselle lukijalle, mutta näinhän on eräiden Asterix-juttujenkin kanssa. Ei tuo silti estä nauttimasta sarjakuvan muista tasoista.

Mikäli Walt Kelly olisi syntynyt, asunut ja piirtänyt Pogon Neuvostoliitossa, olisi hän nyt varmasti yksi maailman arvostetuimmista undergroundpiirtäjistä. Siksi raakoja ovat hänen kommunistiherjansa. Mutta koska Kelly oli amerikkalainen, lasketakoon nuo jutut ennakkoluuloiksi ... Sellaisinkin niiden sujuvuudelle ja sukkeluudelle on helppo nauraa...

KUKA OLI WALT KELLY?

Walter Craford Kelly, Jr. syntyi Philadelphiassa 25. elokuuta 1913. Waltin ollessa kaksi vuotias perhe muutti Bridge-

portiin, Connecticutiin. Opiskeluaikana Walt toimitti koulun lehteä, ja teki juttuja Bridgeport Post -lehteen. Koulusta päästyään hän menikin em. lehden toimittajaksi ja pilapiirtäjäksi. Vuonna 1935 hän muutti Hollywoodiin nimekkäämmän kaimansa studioille animaattoriksi.

Kelly oli mukana tekemässä sellaisia Disneyfilmejä kuin Dumbo ja Fantasia (Disney-fanit huom.). Disney sai jäädä 1941 ja Kelly siirtyi takaisin itä-rannikolle. Sodan aikana hän oli armeijan vieraiden kielten osastolla. Siellä hän ensimmäistä kertaa ihastui Georgian murteeseen.

Vuonna 1942 hän monien muiden töidensä ohella piirsi sarjakuvaa pienestä pojasta ja tämän kesystä alligaattorista, jotka asuivat Okefenokee-suolla. Sarja oli nimeltään Bumbazine and Albert the Alligator. Sarjassa oli myös satunnaisena vierailijana pieni opossumi nimeltä Pogo. Aikaa myöten, eläinhahmojen lisääntyessä Bumbazine-poika kävi yhä epäuskottavamaksi sarjassa, ja niinpä se lopulta pudotettiin kokonaan pois sarjasta.

Vuosi 1948 oli tärkeä merkkivuosi Pogon kehityksessä. Silloin perustettiin New Yorkiin uusi sanomalehti, New York Star. Walt Kelly oli lehden taiteellinen johtaja, poliittinen pilapiirtäjä ja sarjakuvittaja. Niinpä hän heinäkuussa 1948 taiteellisenä johtajana määräsi itsensä piirtämään lehteen poliittista

sarjakuvaa. Sarjan nimeksi tuli Pogo.

Alussa sarjan päähenkilöinä olivat Pogo, pieni, pyöreä, sympaattinen ja hieman tyhmä opossumi, ja Albert Alligaattori, jolla aivan alkuaikeina oli jopa kannibalistisia piirteitä. Hän söi vahingossa sammakon lapsen, jonka Pogo kuitenkin onnistui pelastamaan Albertin vastasta. Vähin erin sarjaan alkoi ilmestyä muitakin hahmoja. Tuli piikkisika (nimeltään yksinkertaisesti Porkupine), jonka motto oli: "Don't like anybody". Piikkisian ilme onkin aina synkkä. Sarjaan ilmestyi myös laulava/runoiliva kilpikonna Churchy La Femme, sekä vainunsa menettänyt vainukoira Houn'dog Beauregard. Myös ilkiöitä ilmestyi kuvaan: Wiley Catt ja Seminole Sam.

New York Starin tähdenlento katkesi kuitenkin lyhyeen. Jo seuraavan vuoden tammikuussa lehti kaatui ja Walt Kelly Pogoineen jäi kodittomaksi. Pogo oli jo kuitenkin ennättänyt antaa niin vahvan näytön, että se päätettiin julkaista omalla lehtensä. Niinpä vuonna 1949 ilmestyi Pogo Comics, Issue Number One. Ja jo toukokuussa 1949 Pogo oli jälleen syndikaatin levityksessä, ja aloitti ilmestymisensä New York Post -lehdessä.

Tästä alkoi menestys. Ensin sarjaan ihastuivat muutamat sarjakuvaintellektuellit, sitten opiskelijat (kuinkas muuten?) ja lopulta suuri yleisö. Vuoden

kuluttua Pogo ilmestyi jo 126 lehdessä. Vuonna 1952 se ilmestyi yli 225 lehdessä, ja sillä laskettiin olevan yli 37 miljoonaa lukijaa päivittäin. Vuonna 1954 se oli jo 415 lehdessä, vuonna 1956 450 lehdessä ja vuonna 1958 lehtiä oli jo yli 500. Tuolloin sarjalla laskettiin olevan yli 50 miljoonaa lukijaa päivittäin. Mutta ei tässä kyllin.

Pogo Comics -lehtiä painettiin kahdeksan numeroa levikin ollessa yli kaksi ja puoli miljoonaa per numero. Ja vuodesta 1951 alettiin julkaista Pogo-kirjoja. Kirjoja julkaistiin kymmeniä, osa strineistä koottuja osa varta vasten kirjoihin piirrettyjä sarjoja sisältäen. Eräs näistä kirjoista oli nimeltään I Go Pogo, ja se sisälsi Pogon presidenttivaalikampanjatarinan. Opiskelijat innostuivat asiasta niin, että kouluilla järjestettiin useita tilaisuuksia, joiden teemana oli Pogo presidentiksi. Jostain syystä Pogo ei kuitenkaan USA:n presidentin pallilla nähty, vaikka Kelly itsekin osallistui joihinkin vaalitulaisuuksiin ... (I Go Pogo -kirja on julkaistu uudelleen presidentinvaalikokoelmassa Pogo Reruns).

Ikiomista Pogo-kirjoistani voisi aloittelevalle Pogo-lukijalle suositella kolmesta aiemmin julkaistusta kirjasta (The Pogo Stempmother Goose, The Pogo Peek-A-Book, Uncle Pogo So-So Stories) koottua teosta nimeltä A Pogo Panorama. Syystä, että ko.

Deacon Mushrat uhkailee pommilla niitä, jotka eivät tee rauhantyyötä.

teos sisältää etupäässä sivumuo-
toon piirrettäviä tarinoita, joi-
den juoni ei rönnyille liiaksi,
eikä joka rivin päässä tarvitse
mauraa. Toinen vastaava kolmen
kirjan kooste on myös suositel-
tava, nimittäin Pogo Revisited-
kirja. Tähän on koottu kirjat
Instant Pogo, The Jack Acid
Society Black Book ja The Pogo
Poop Book. Kirjassa seikkailevat
mm. sikahahmoinen Hrusthev ja
aasihahmoinen Castro.

Pogo ensimmäisistä vuosista
saat mahtavan läpileikkauksen
lukemalla Walt Kellyn kommentein
varustetun Ten Ever-Lovin' Blue-
Eyed Years With Pogo. Kirja on
n. 400 sivuinen, A4 kokoa ja

kännessä komeilee hintana vain
\$ 4.95! Ja hyvin varustetusta
kirjastostahan sen saa ilmaisek-
si, tosin vain määräajaksi...

Parhaiteen sarjaan tutustuu
tuletysti sitä lukemalla, mutta
koska Sarjakuvaseuran arkistos-
sakaan ei ole yhtään nidettä,
lienee parasta vielä hieman
siitä kertoa.

Pogo ei sarjassaan ole domi-
noiva hahmo, vaan tarinasta
riippuen sivuhenkilöt vuorotte-
levat päärooleissa. Sivuhahmojen
skaala on laaja. Mielenkiintoi-
simpia, vielä mainitsemattomia
henkilöitä sarjassa on mm. Dr
Howland Owl; pöllö, itseoppinut
tiedemies, jonka mielipuoliset
keksinnöt eivät onneksi usein-
kaan toimi. Esimerkiksi kerran
hän keksi "ihmisen". Se oli van-
hasta herätyskellosta ja tikuis-
ta rakennettu, ja niitä suunnit-
eltiin rakennettavan tuhansia

Hänestämään Pogoä presidentin-
vaaleissa.

Suon kaunotar on haisunhätä
Miss Mam'selle Hepzibah. Häneen
rakastuvat vuorollaan niin piikki-
sika Porkypine kuin vainukoira
Beauregardkin. Neidin kättä ei
kuitenkaan kukaan heistä saa.

Reipashenkinen, naisbodauk-
sen varhainen esiteistelijä on

Miss Sis Boombah; kana, jota
rosvotkin kavahtavat.

Ja sitten tietysti hahmot,
joiden puhekuplissa on jotakin
poikkeavaa: Sirkusjulistikirjai-
min puhuva maailmanmies, karhu
P.T. Bridgeport, goottilaisin
kirjaimin sivistyneesti puhuva,
tekopyhä Deacon Mushrat, englan-
tia kyyrillisin kirjaimin puhu-

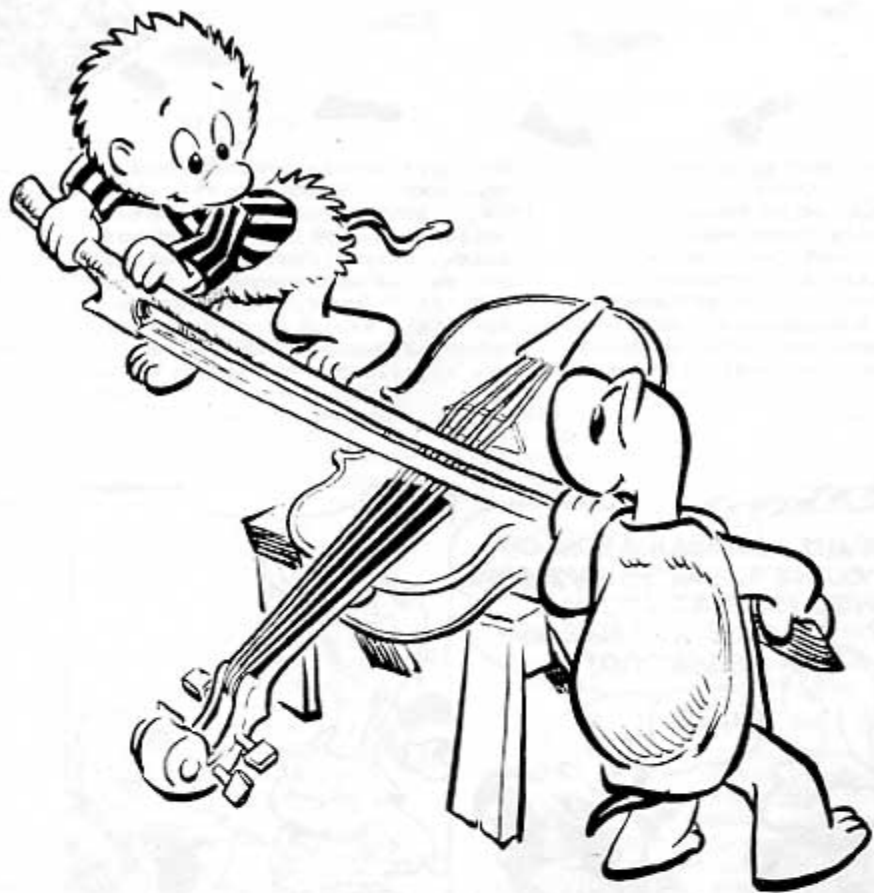

*Naiseksi naamioitunut churchy la femme laulaa ylä-däniä,
jolloin puhekupla kohoaa ruudun yläpuolelle.*

**Ha! I'd show those who'd live
by the sword ~~~ I'd drop
that Bomb and I'd force
Peace right down their
bloodthirsty throats!**

COPY-
1952
WALT
KELLY

Pogon ja Churchyn versio viulunsoitosta.

vat venäläishahmot sekä mustin surureunuksien puhuva korppikotka Sarcophagus Macabre.

Lisäksi sarjassa esiintyy lukuisia poliitikkoja eläinhahmoihin puettuina. Mm. sellaiset kuuluisuudet kuin Joseph McCarthy ja Lyndon B. Johnson ovat saaneet kunnian kuljeskella Okefenokeesuolla. (Kelly itse kuljeskeli suolla ensimmäisen kerran vasta vuonna 1955, vaikka olikin jo 40-luvulta suota kuvannut...)

Sarjakuvien ohella Pogo-kirjoissa on myös pieniä Kellyn kirjoittamia runon tai lorun pätkiä, mutta koska englanninkielen taitoni eivät riitä englanninkielisen runouden arvostelamiseen, jätän ne itse kunkin itsensä arvosteltaviksi.

Vaan kaikella on aikansa. Walt Kelly kuoli vuonna 1973, ja siihen loppuivat myös Pogon seikkailut. Sarja oli siksi vahvasti yhden miehen sarja, ettei sen hengissä pitämiseen muiden piirtäjien voimin ole ryhdytty. Näinhän näiden 50-luvun suurten amerikkalaisten sarjojen kanssa taitaa muutenkin olla, vai uskotko jonkun toisen saavan samaa henkeä Tenaviin kuin Schulz parhaimmillaan. Toivottavasti

tätä ei edes yritetä, ettei tapahtuisi ns. Aku Ankka- tai Kippari Kalle-ilmiötä.

"It's these things we don't understand that are dangerous!" toteaa Sarcophagus Macabre eräässä tarinassa. Sinähän et moiseen usko, vaan tartut kylmän rohkeasti Pagoon ja naurat tankeroille!

Uskoo

Wallu

Taiteilija syvistä riveistä

